

Evaluering af Ung-til-ung dialogforløb

Et initiativ til forebyggelse af radikalisering og ekstremisme
under satspuljeaftalen fra 2015

Slutevaluering

Evaluering af Ung-til-ung dialogforløb

Udarbejdet for Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Udarbejdet af Oxford Research A/S
Oktober 2019

Forsidebillede: Rawpixel

Om Oxford Research
Knowledge for a better society

Oxford Research er en specialiseret videnvirksomhed med fokus på velfærdsområderne og erhvervs- og regionaludvikling.

Oxford Research gennemfører skræddersyede analyser, implementeringsevalueringer og effektevalueringer for offentlige myndigheder, fonde og organisationer i civilsamfundet. Vi rådgiver også om strategiudvikling, faciliterer udviklingsprocesser og formidler vores viden på undervisningsforløb og seminarer. Vi kombinerer akademisk fordybelse, strategisk forståelse og god kommunikation – på den måde skaber vi anvendelsesorienteret viden, der kan gøre en forskel.

Oxford Research er grundlagt i 1995 og har selskaber i Danmark, Norge, Sverige og Finland. Oxford Research er en del af Oxford Gruppen.

Oxford Research A/S
Falkoner Alle 20, 4.
2000 Frederiksberg C
Danmark
(+45) 33 69 13 69
office@oxfordresearch.dk
www.oxfordresearch.dk

Indhold

English abstract	4
1. Indledning	5
1.1 Beskrivelse af initiativet	5
1.2 Virkningsevaluering som ramme	8
1.3 Læsevejledning	9
2. Hovedresultater	10
2.1 Implementerings- og resultatbarometer	12
3. Hvilke aktiviteter er gennemført?	13
3.1 Dialogmanual og værktøjskasse	13
3.2 Vurdering af uddannelsen	15
3.3 Rekruttering af dialogskabere	16
3.4 Netværksaktiviteter	17
4. Dialogskaberne og dialogkoordinatorernes udbytte og arbejde	19
4.1 Dialogskaberne er klædt på til at gennemføre dialogforløb	19
4.2 Dialogskaberne gennemfører dialogforløb på skoler, ungdomsuddannelser, klubber og foreninger	22
4.3 Dialogkoordinatorerne understøtter dialogskaberne	22
4.4 Tilpasning til målgrupper	23
5. Målgruppens udbytte	25
5.1 Dialogforløbene skaber debat i målgruppen	26
5.2 Dialogforløbene giver målgruppen nye perspektiver	27
5.3 Begrænset i hvor høj grad unge med polariserende og intolerant adfærd og retorik udfordres	29
6. Metode og datagrundlag	30
6.1 Før- og eftermåling på slutbrugere	30
6.2 Surveys til dialogskabere	30
6.3 Registreringer fra leverandør og dialogkoordinatorer	31
6.4 Kvalitative interview	31

English abstract

This report is the final report for the evaluation of the initiative youth-to-youth dialogue corps (Ung-til-ung dialogforløb). The initiative is one of 19 initiatives under the Government Action plan for prevention of radicalization and extremism financed by the January 2015 rate adjustment pool.

The Youth-to-youth dialogue corps is implemented in four Danish Municipalities. Municipality of Copenhagen, Municipality of Gladsaxe, Municipality of Holbæk and Municipality of Aalborg. The effort consists of a concept for an organisational set-up for the implementation of the dialogue, training of the dialogue corps, a concept for executing dialogue meetings and some supporting materials for the training of the participants in the corps and the executing of the meetings.

The development of the concept and the training of the dialogue corps have been carried out by a consortium consisting of Pluss, Epinion and Danish Red Cross Youth. They have worked in close cooperation with the Danish Centre for Prevention of Extremism.

The youth-to-youth dialogue corps executes dialogue meetings in the target group of young people in the age 13 to 20 years. The meetings are held in Schools, NGO's and youth clubs.

The evaluation examines the implementation and the short-term and intermediate outcomes of the initiative. The evaluation is based on a blend of qualitative and quantitative data collected in the period January 2016 to January 2019.

The evaluation shows that the initiative has been implemented to the extent that was expected. The initiative has also reached the short-term and intermediate outcomes that was expected. The evaluation shows that:

- The training of the youth-to-youth dialogue corps is completed with a high level of satisfaction. The participants have achieved new knowledge and competencies. The participants feel ready to execute the dialogue meetings.
- 35 participants in the youth-to-youth dialogue corps have been trained.
- The supportive materials are useful and relevant to the members of the corps.
- The dialogue corps have executed a total number of 53 dialogue meetings across the four municipalities.
- The dialogue meetings have sparked and facilitated a dialogue in target group consisting of schools, NGO's and youth clubs. A very good subject to spark dialogue is prejudice and presumptions.
- The dialogue meetings have forced the young people in the target group to reflect on their own opinions and actions. The meetings have contributed to new perspectives on their actions and presumptions.

1. Indledning

I januar 2015 indgik satspuljepartierne en aftale om udmøntning af 60,9 mio. kr. i perioden 2015-2018 til en styrket forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme. Med aftalen blev der afsat midler til gennemførelse af i alt 19 initiativer på Udlændinge- og Integrationsministeriets område og på Justitsministeriets område. Initiativerne er fordelt på tre indsatsområder:

- Styrket kommunal indsats og opkvalificering af fagfolk
- Nye værktøjer til forebyggelse og exit
- Mobilisering af civilsamfund og lokalmiljøer

Satspuljeaftalen blev indgået i forlængelse af handlingsplanen fra september 2014 om forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings. Med satspuljeaftalen udmøntes således en del af handlingsplanens initiativer.

Derudover blev der afsat midler til en ekstern evaluering af 12 af de 19 initiativer i satspuljeaftalen. Oxford Research har gennemført evalueringen af de første otte initiativer i perioden primo 2016 til primo 2019.

Denne rapport udgør slutevalueringen af et af de 8 initiativer, som afrapporteres i 2019. Initiativ 6 – Ung til Ung dialogforløb

Evalueringen har tre formål:

1. Vurdere opkvalificeringen af ung-til-ung dialogskaberne
2. Dokumentere gennemførelsen af ung-til-ung dialogforløb
3. Vurdere resultaterne af unges deltagelse i ung-til-ung dialogforløb

1.1 BESKRIVELSE AF INITIATIVET

Ung-til-Ung dialogforløb er, som navnet antyder, en indsats målrettet at skabe dialog blandt unge. Dialogen har overordnet set til formål at styrke de unges demokratiske kompetencer, så færre unge påtager sig og identificerer sig med en antidemokratisk, intolerant eller ekstremistisk adfærd og retorik.

Indsatsen er implementeret i fire kommuner, Københavns, Gladsaxe, Holbæk og Aalborg. I hver kommune er der uddannet et korps af unge dialogskabere og en dialogkoordinator. Uddannelsen er tilrettelagt og gennemført af Pluss Leaders, Ungdommens Røde Kors og Epinion, som er leverandør på opgaven. Leverandørens opgave har været at uddanne og understøtte dialogskabere og dialogkoordinatorer, herunder udvikle de materialer dialogskaberne skal anvende.

Projektet opstillede fra starten af en række målsætninger:

- ✓ Dialogskaberne vurderer, at de har fået indsigt i tematikker om radikalisering, risiko- og beskyttende faktorer, demokratiprocesser samt relevante identitetsprocesser blandt unge i risiko.
- ✓ Dialogskaberne vurderer, at de har fået nødvendige teknikker i facilitering, konflikthåndtering og præsentation som styringsredskaber til at gennemføre dialogmøder.
- ✓ Elever og lærere tilkendegiver en positiv oplevelse af forløbet med dialogtemaet. En oplevelse af, at der er udvekslet og reflekteret over holdninger, verdenssyn og selvforståelser.
- ✓ Lærerne vurderer, at de har fået redskaberne til i højere grad fremadrettet at kunne integrere emnerne i den obligatoriske undervisning samt kunne håndtere svære drøftelser.

Produktet af indsatsen er en række dialogforløb i hver kommune faciliteret af de unge dialogskabere. Teamet af dialogskabere er således blevet anvendt i skoleklasser, i foreninger og på ungdomsskoler. For at det skal kunne lade sig gøre, indeholder indsatsen uddannelse af dialogskabere og dialogkoordinator, en lokal koordinering af dialogforløbene og ikke mindst udviklingen af et koncept for dialogforløbene.

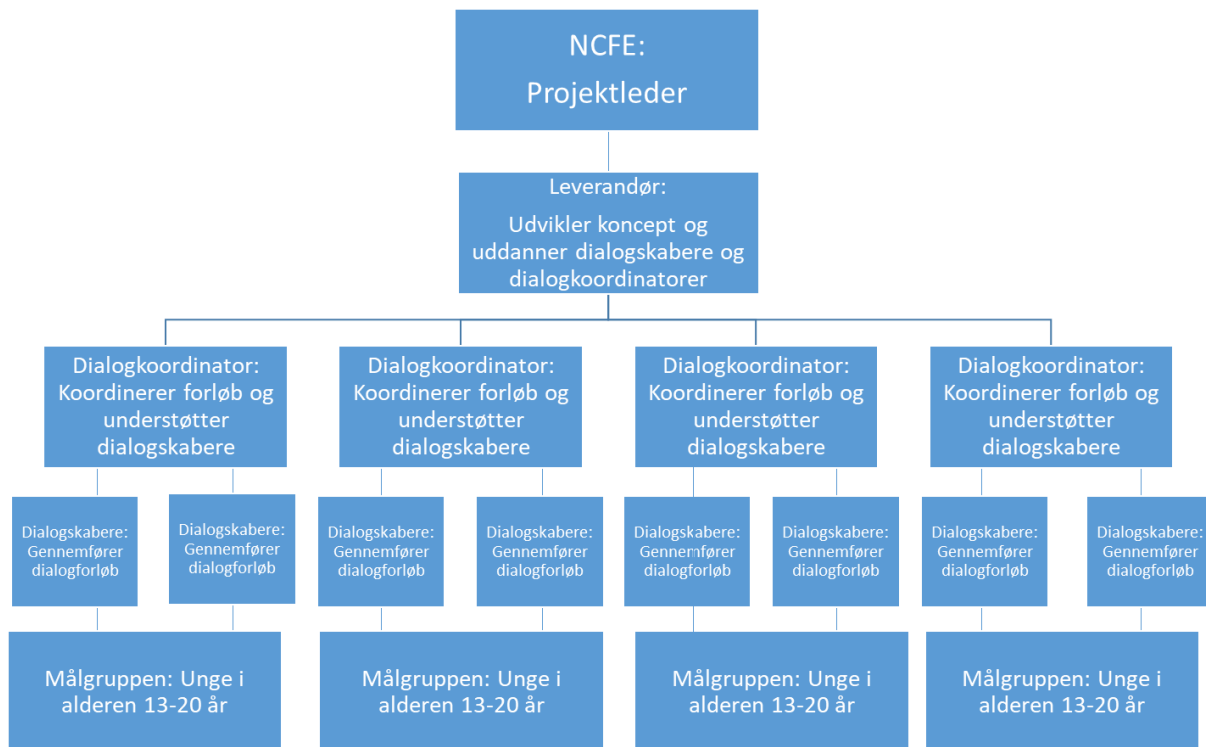
Et dialogforløb består af tre besøg hos målgruppen, som typisk er en skoleklasse, en klub eller en forening. På det første besøg afholdes et grundmodul, mens der ved de to næste besøg afholdes to af de tre temamoduler; *Demokrati og medborgerskab*, *Fordomme og forforståelse* og *Fællesskaber*. Ved hvert besøg er der to dialogskabere til stede, som underviser og faciliterer en dialog med målgruppen ud fra det koncept, der er beskrevet i de materialer, der er udviklet til indsatsen.

Gennem facilitering af dialogmøder blandt unge er det ambitionen at fremme de unges demokratiske, kritiske og sociale kompetencer og herigennem understøtte trivsel og udvikling af aktivt medborgerskab. Dialogmøderne skal være med til at lære unge at reflektere over deres holdninger og værdier samt opbygge tolerance og respekt for hinandens forskellighed. Ambitionen er at lære de unge, hvordan der kan kommunikeres på tværs af forskelle, samtidig med at disse forskelle respekteres.

Formålet med de konkrete dialogmøder er således at øge unges evner til at indgå i dialog med andre og reflektere over de forestillinger, holdninger og følelser, som har betydning for deres trivsel, udvikling, selvstændighed og tilknytning til samfundsfællesskabet.

Rollefordelingen i indsatsen er skitseret i nedenstående figur:

Figur 1.1: Oversigt over ung-til-ung dialogforløb.

Ung-til-Ung Dialogforløb går kort beskrevet ud på at uddanne unge, som kan skabe og facilitere en dialog blandt andre unge.

Initiativet er gennemført i fire kommuner i 2017 og 2018. Først gennemførte unge fra Gladsaxe Kommune og Københavns Kommune uddannelsen i efteråret 2017, og i foråret 2018 fulgte unge fra Holbæk Kommune og Aalborg Kommune.

Evalueringsrapporten er udarbejdet i perioden december 2018 til januar 2019 og er baseret på kvalitative data samt kvantitative data indsamlet i hele bevillingsperioden. Slutevalueringen bygger på følgende kilder:

1. Start- og slutmåling på unge deltagere i dialogforløb
 - a. Gennemført i forbindelse med dialogforløb med værktøjet Kahoot
2. Registreringsskema – afholdte undervisningsaktiviteter og netværksmøder
3. Interview af dialogkoordinatorer
4. Survey til dialogskaberne efter endt uddannelse
5. Survey til dialogskaberne efter endt forløb
6. Interview med dialogskabere i hver af de fire kommuner

7. Registreringsskema – afholdte dialogforløb og kommunikationsaktiviteter
8. Interview med lærere/ansvarlig voksen
9. Interview med projektledere hos leverandøren og Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme, suppleret med deltagelse i styregruppemøder.

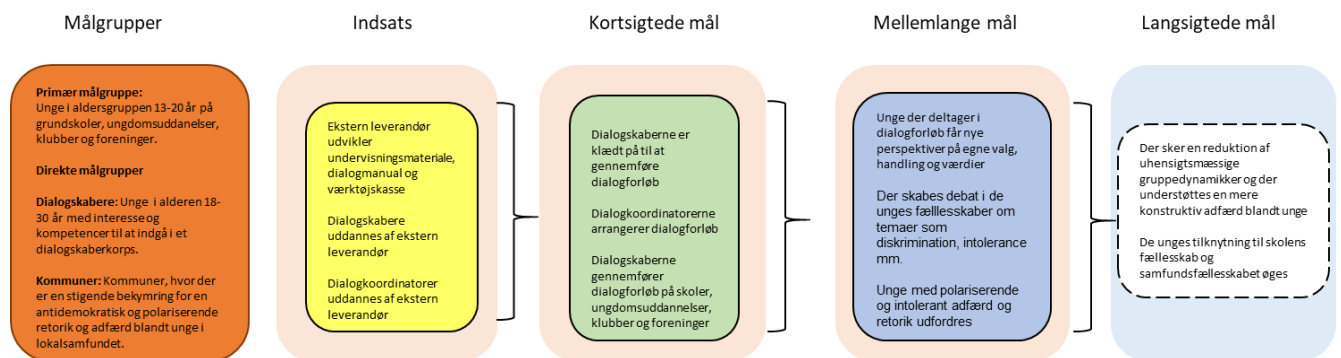
Evalueringsens kilder og metoder er uddybet i afsnit 6.

1.2 VIRKNINGSEVALURING SOM RAMME

Det overordnede formål med ung-til-ung dialogforløb er, at flere unge opnår styrkede demokratiske kompetencer, og færre unge påtager sig og identificerer sig med en antidemokratisk, intolerant eller ekstremistisk adfærd og retorik. For at kunne afdække om formålet er opnået, vil det kræve, at man kunne følge den enkelte unge, der deltager i dialogen i en længere periode. Det vil samtidig kræve, at der tages højde for andre indtryk og indsatser, de unge påvirkes af. I evalueringen kan der ikke gennemføres en fuldstændig afdækning af den enkelte unges udvikling. I stedet søger evaluator at sandsynliggøre en udvikling hos målgruppen ved at teste en forandringsteori gennem en analyse af indsamlet data.

Evalueringen er tilrettelagt ud fra en forandringsteoretisk logik, hvor indsatsens målopfyldelse søges eftervist ved at dokumentere implementering og aktiviteter, og vurdering af resultater (opfyldelse af kortsigtede og mellemlange mål). Forandringsteorien er en teori om, hvilke aktiviteter der skal sættes i værk, samt hvilke mål på kort og mellemlang sigt der skal nås, for at det er sandsynligt, at de langsigtede mål kan nås.

Figur 1.2 - Forandringsteori for ung-til-ung dialogforløb

De røde baggrunde i forandringsteorien indikerer, at evalueringen undersøger, om dette skridt i forandringsteorien indtræder. De elementer, der er markeret med en stiplede linje – i dette tilfælde de langsigtede mål – afdækkes ikke i evalueringen.

Forandringsteorien illustrer således, at slutevalueringen undersøger udvalgte dele af indsats, kortsigtede og mellemlangsigtede mål; altså gennemførelse af initiativerne, og hvorvidt der, som konsekvens af indsatsen, sker det, man havde forventet.

Evalueringen afdækker selve indsatsen, som er første led i forandringskæden. Evalueringen undersøger, hvorvidt og med hvilken kvalitet den eksterne leverandør har udviklet materialer til at understøtte dialogskabernes uddannelse og arbejde. Evalueringen undersøger også uddannelsen af dialogskabere og dialogkoordinatorer ved at analysere deltagernes tilfredshed med uddannelsen samt uddannelsens opbygning og indhold.

Evalueringen undersøger herefter dialogskabernes og dialogkoordinatorernes udbytte af deres deltagelse i uddannelsesforløbet. Evaluering afdækker, om dialogskaberne er klædt på til at gennemføre dialogforløbene. For det andet omhandler de kortsigtede mål, om der rent faktisk afholdes dialogforløb i de fire kommuner. Det undersøges om dialogkoordinatorerne får arrangeret dialogforløb, og om dialogskaberne gennemfører dialogforløb.

Evalueringen undersøger også flere af de mellemlange mål, altså om dialogforløbene skaber en ændring hos målgruppen. Evalueringen har fokus på såvel ændringer hos den enkelte deltager, som ændringer i gruppedynamikkerne i den gruppe, der deltager i dialogforløbet.

Evalueringen afdækker også en række forhold ved indsatsen og virkninger af denne, som ikke indgår direkte i forandringsteorien. Evalueringen afdækker således implementeringen i den enkelte kommune og den eksterne leverandørs arbejde med at understøtte dialogkoordinatorerne.

Desuden undersøges en række virksomme mekanismer, som evalueringen finder, at forandringsteoriens virkekæde er afhængig af. Evalueringen undersøger, hvilke dele af undervisningsmaterialet der fungerer henholdsvis godt og mindre godt. Evalueringen undersøger også, hvilke af temaerne i det udviklede materiale der fungerer henholdsvis godt og mindre godt. Endelig undersøger evalueringen, hvordan forløbet tilpasses de forskellige målgrupper, dialogforløbene retter sig mod.

1.3 LÆSEVEJLEDNING

Kapitel 2 sammenfatter evalueringens hovedresultater, herunder hvorvidt ung-til-ung dialogforløb er implementeret som forventet, samt hvorvidt de forventede resultater er opnået. Kapitel 3 går i dybden med gennemførte aktiviteter. Resultater på kort og mellemlang sigt analyseres i hhv. kapitel 4 og 5. Metode og datagrundlag fremgår af kapitel 6.

2. Hovedresultater

Evaluerings data, analyser og resultater viser samlet set, at indsatsen er gennemført succesfuldt, og at de opstillede mål for indsatsen er helt eller delvist opnået. Evaluerings hovedresultater er oplyst i nedenstående tabel.

Det viser slutevalueringen:

- ✓ Indsatsen er gennemført med deltagelse af fire kommuner, Københavns, Gladsaxe, Holbæk og Aalborg.
- ✓ Den eksterne leverandør har udviklet materialer og gennemført uddannelser af dialogkoordinatorer og dialogskabere.
- ✓ Der er uddannet i alt 35 dialogskabere i de fire kommuner.
- ✓ Dialogskaberne er tilfredse med uddannelsesforløbet og føler sig godt klædt på til at gennemføre dialogforløb.
- ✓ De udviklede materialer er anvendelige og brugbare og understøtter dialogskabernes arbejde i de fire kommuner.
- ✓ Der er i løbet af 2018 gennemført 53 dialogforløb i de fire kommuner og minimum 10 i hver kommune. Forløbene er afholdt i folkeskoleklasser, på ungdomsskoler og i foreninger. Det lever op til målsætningerne, og der har været en stigende efterspørgsel i de fire kommuner.
- ✓ Dialogmøderne er afholdt ud fra den ramme, der er lagt op til i projektbeskrivelsen og i det materiale, der er udviklet af leverandøren.
- ✓ Dialogskaberne er blevet understøttet af dialogkoordinatorer, som har været i kontakt med dialogskaberne på månedlig basis eller oftere.
- ✓ Dialogforløbene er med til at skabe dialog i målgruppen om emner som forskelsbehandling og intolerance.
- ✓ Dialogforløbene skaber refleksion i målgruppen og giver de unge nye perspektiver på deres fordomme og forforståelser.
- ✓ Det er uvist, om dialogforløbene opfylder målet om at medvirke til at udfordre unge med polariserende og intolerant adfærd.

Evalueringsens analyser giver anledning til en række anbefalinger. Anbefalingerne tager alle udgangspunkt i evalueringens datamateriale og er udviklet med henblik på at kunne styrke og/eller forankre indsatsen fremadrettet.

Anbefalinger

- **Det materiale, der er udviklet til at understøtte dialogen, er godt og anvendeligt. Det kan med fordel udbredes og anvendes i andre kommuner eller i de fire kommuners videre arbejde.**
- **Materialet kan med fordel udvides med flere temamoduler, så det kan anvendes til flere emner og problemstillinger. Det kan eksempelvis være emner, der fylder meget i målgruppen, såsom seksualitet, digitale krænkelser og offermentalitet.**
- **Evalueringen viser, at dialogskabernes engagement og forståelse for målgruppen er fremmende for, at der afholdes vellykkede dialogforløb. Det anbefales derfor, at der også fremadrettet rekrutteres dialogskabere, der både er dedikerede til projektet og har et forudgående kendskab til målgruppen.**
- **En kommunal forankring understøtter udbredelsen af konceptet. Hvis kommunen vælger at bruge en ekstern leverandør som dialogkoordinator, skal kontakten til de kommunale institutioner tænkes ind fra start af.**
- **Fra kommunernes side skal det sikres, at dialogkoordinatorerne har ressourcer til rådighed til at kunne støtte dialogskaberne løbende og på tidspunkter, der ikke nødvendigvis kan planlægges inden for en normal arbejdsdag.**

2.1 IMPLEMENTERINGS- OG RESULTATBAROMETER

Nedenstående tabel giver et overblik over initiativets implementering og resultater på kort og mellem-lang sigt. Der er tale om en samlet vurdering ud fra de tilgængelige data (fra januar 2016 til januar 2019) samt inddragelse af eksisterende viden om ung-til-ung indsats.

Tabel 2.1: Implementerings- og resultatbarometer

● = Forventet eller bedre ● = mindre end forventet ● = begrænset fremskridt ○ = ingen eller begrænset data

Mål	Status	Vurdering
Indsats Den eksterne leverandør udvikler materialer og uddanner dialogskabere og dialogkoordinatorer	Der er udviklet materialer, og uddannelserne er gennemført af to omgange. Der er høj tilfredshed med uddannelserne og en positiv vurdering af materialernes brugbarhed og anvendelighed	●
Resultater på kort sigt Dialogskaberne er klædt på til at gennemføre dialogforløb. Der arrangeres og gennemføres dialogforløb.	Dialogskaberne vurderer selv, at de er godt klædt på til at gennemføre dialogforløb. Vurderingen bakkes op af lærere og dialogkoordinatorer. Der er afholdt minimum 10 dialogforløb i hver af de fire kommuner.	●
Resultater på mellem-lang sigt Der skabes debat i de unges fællesskaber om temaer som diskrimination, intolerance mm. Unge, der deltager i dialogforløb, får nye perspektiver på egne valg, handling og værdier Unge med polariserende og intolerant adfærd og retorik udfordres	Der er skabt dialog i målgruppen under selve dialogforløbene. Det er uvist, om dialogen fortsætter efter dialogforløbene. Evalueringens data peger entydigt på, at deltagerne i dialogforløbene får nye perspektiver på deres holdninger og handlinger. De reflekterer i særlig grad over deres egne fordomme og forforståelser. Dialogskaberne har været med til at bringe intolerant retorik til debat og udfordre intolerante holdninger.	●

En mere detaljeret gennemgang af målopfyldelsen inden for hhv. indsats og kort- og mellem-lang sigt findes i de følgende afsnit.

3. Hvilke aktiviteter er gennemført?

I dette afsnit beskrives og evalueres de aktiviteter, der er gennemført i indsatsen. Afsnittet omhandler det første led af evalueringens forandringsteori.

Følgende tabel giver overblik over gennemførelse af aktiviteter i regi af ung-til-ung dialogforløb. Ifølge forandringsteorien skal den eksterne leverandør, Pluss Leaders, Ungdommens Røde Kors og Epinion have udviklet materialer til dialogskaberne og have gennemført uddannelsesforløb for dialogskabere og dialogkoordinatorer. Derudover er der afholdt netværksmøder for dialogkoordinatorerne.

Tabel 3.1 – gennemførelse af aktiviteter

● = Forventet eller bedre ● = mindre end forventet ● = begrænset fremskridt ○ = ingen eller begrænset data

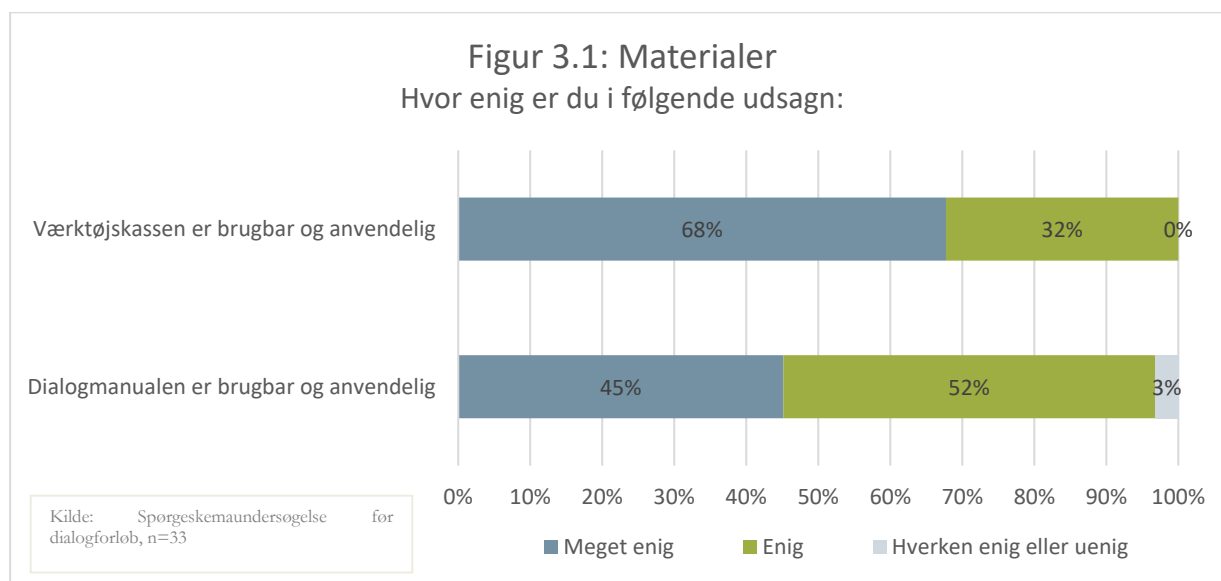
Mål	Resultat	Vurdering
Ekstern leverandør udvikler undervisningsmateriale, dialogmanual og værktøjskasse	Dialogmanualen, værktøjskassen og et dilemmaspil er udviklet af den eksterne leverandør i samarbejde med NCFE. Dialogmanual og værktøjskasse forelå kort inden det første undervisningsforløb. <i>Kilde(r):</i> <i>Udleveret materiale fra ekstern leverandør</i>	●
Dialogskabere uddannes af ekstern leverandør	Den eksterne leverandør har af to omgange uddannet dialogskabere på en seks dages uddannelse. I første omgang unge fra Gladsaxe og Københavns Kommune i efteråret 2017. I anden omgang unge fra Aalborg og Holbæk Kommune i foråret 2018. I alt er der uddannet 35 dialogskabere. <i>Kilde(r):</i> <i>Deltagerlister og survey blandt dialogskabere.</i>	●
Dialogkoordinatorer uddannes af ekstern leverandør	Den eksterne leverandør har af to omgange uddannet en eller flere dialogkoordinatorer i hver kommune. I første omgang dialogkoordinatorerne fra Gladsaxe og Københavns Kommune i efteråret 2017, både ansatte i kommunen og ansatte fra firmaet Mind Møver. I anden omgang dialogkoordinatorerne fra Aalborg og Holbæk Kommune i foråret 2018, som begge var ansatte i kommunen. <i>Kilde(r):</i> <i>Deltagerlister. Interview med dialogkoordinatorer og projektleder for ekstern leverandør.</i>	●

3.1 DIALOGMANUAL OG VÆRKTØJSKASSE

Den eksterne leverandør (Pluss Leaders, Ungdommens Røde Kors og Epinion) har i samarbejde med Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme udviklet tre materialer til dialogforløbene. En

dialogmanual, et dilemmaspil og en såkaldt værktøjskasse med konkrete redskaber og øvelser til at skabe dialog. Materialerne er både anvendt under uddannelsen og som understøttende materialer i dialogforløbene.

Dialogskaberne har vurderet anvendeligheden og brugbarheden af materialerne. Deres svar fremgår af figur 3.1 herunder. Figuren viser, at alle dialogskaberne er enige eller meget enige i, at værktøjskassen er brugbar og anvendelig, og alle på nær én vurderer, at dialogmanualen er brugbar og anvendelig.

I de interview, der er foretaget med såvel dialogskabere som dialogkoordinatorer, peges der på, at materialerne understøtter dialogskabernes arbejde. Dialogmanualen er særlig god, når dialogen, der faciliteres, holder sig inden for et af de fire emner, dialogmanualen indeholder. Det bliver ifølge de interviewede dialogskabere og dialogkoordinatorer sværere, når der er andre emner på bordet i dialogen, men det er naturligvis et forhold, det er svært at tage højde for.

Der manglede lidt i værktøjskassen ift. det sidste emne [fællesskaber red.]. I det hele taget mangler der værktøjer til at behandle nye temaer. Nogle gange skal vi ud og snakke om andre emner, end dem der er i materialet. Og dialogskaberne har svært ved at bruge værktøjerne på andre emner, så det er et fokus, vi skal tage op. Hvordan man laver samme øvelser med nye spørgsmål. Måske der er brug for noget mere generelt. Altså værktøjer der ikke er brugt direkte på et emne. De eksempler i materialet bruger vi rigtig meget. Men nogle gange vil skolerne have noget andet helt konkret, og det skal vi gå ind i. (Dialogkoordinator)

Citatet ovenfor er et eksempel på, at der efterspørges flere temaer i værktøjskassen og dialogmanualen. Informanterne peger blandt andet på, at det kunne være godt med et tema, der berører offermentalitet. Der peges også på sexkrænkelser og digitale krænkelser som emner, der kunne være relevante at have en dialog om.

At værktøjskassen ikke slår til i alle sammenhænge, ændrer dog ikke på vurderingen af værktøjskassen som et brugbart og anvendeligt værktøj.

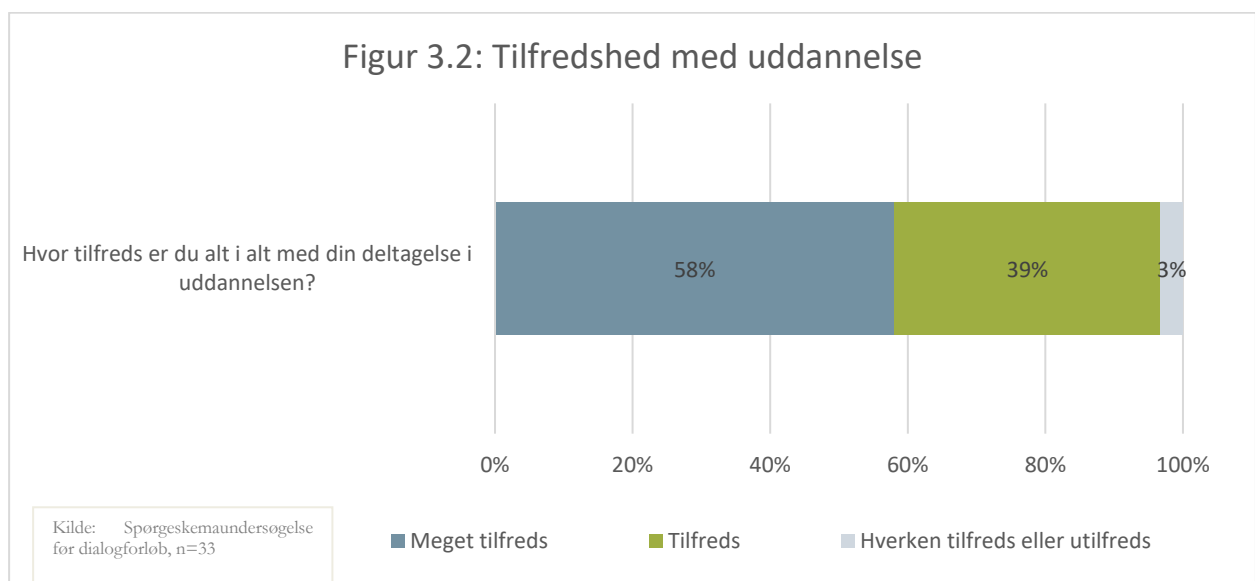
De er meget glade for værktøjskassen, fordi der er en specifik manual, som man kan bruge. De er også meget glade for selve uddannelsen. De reflekterer tilbage til, hvordan underviseren på uddannelsesforløbet anvendte værktøjskassen og faciliterede dialogen. (Dialogkoordinator)

Det er samlet set evaluators vurdering, at materialerne er et godt værktøj for dialogskaberne og er formidlet i et sprog og layout, der understøtter, at materialerne anvendes i dialogskaberne arbejde.

3.2 VURDERING AF UDDANNELSEN

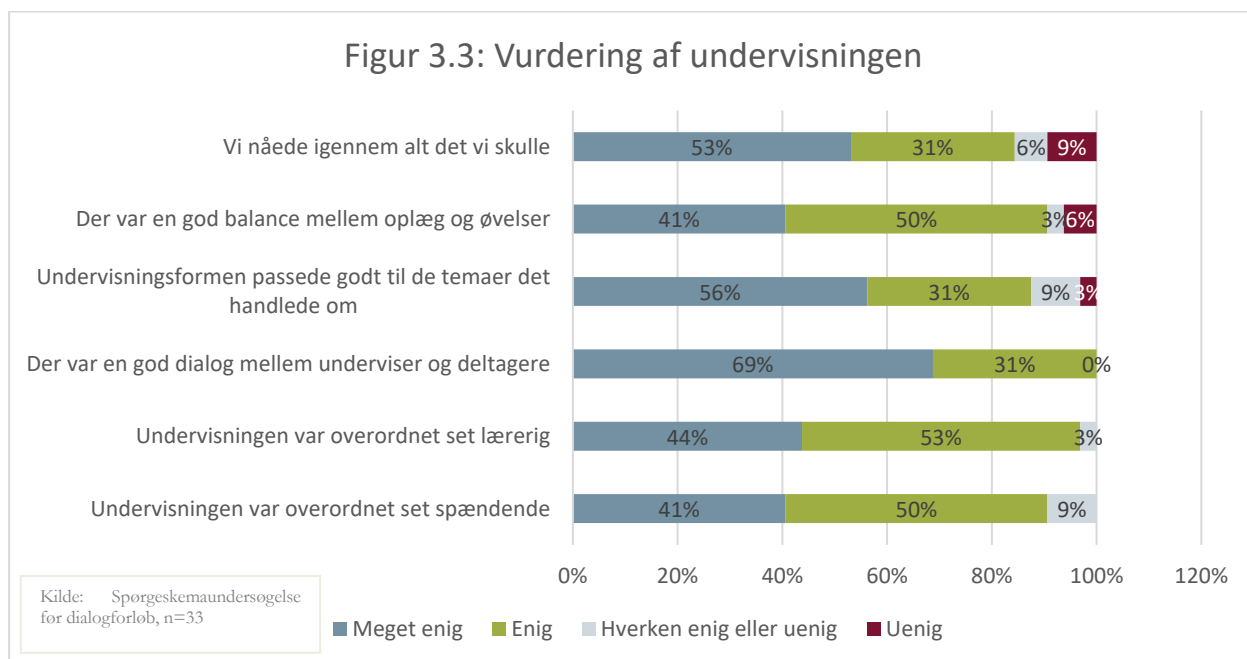
De unge dialogskabere har alle deltaget i en seks dages uddannelse. Uddannelsen bestod af fire dages undervisning og to dages træning og afprøvning af konceptet på en gruppe unge. Udover selve undervisningen var der også planlagt et socialt program, så de unge kunne lære hinanden at kende og skabe et fællesskab omkring rollen som dialogskaber.

De unge, der har deltaget i uddannelsesforløbene, har alle vurderet uddannelsen ud fra en række spørgsmål. Deres vurderinger af undervisningen er gennemgående meget positive. Som figur 3.2 herunder viser, er der høj tilfredshed med uddannelsen, og de unge giver også i deres kvalitative kommentarer udtryk for, at uddannelsen har været både udfordrende og lærerig.

Figuren herunder viser de unges vurdering af undervisningen. Der er meget få negative vurderinger, og de går alle på undervisningens form og ikke undervisningens indhold. De positive vurderinger af undervisningen giver gode forudsætninger for, at de unge har tilegnet sig kompetencer og viden.

Figur 3.3: Vurdering af undervisningen

Det er evaluators vurdering på baggrund af den indsamlede data, at uddannelsen er gennemført i et godt læringsmiljø og med kompetente undervisere, hvilket også afspejles i en høj tilfredshed med uddannelsen.

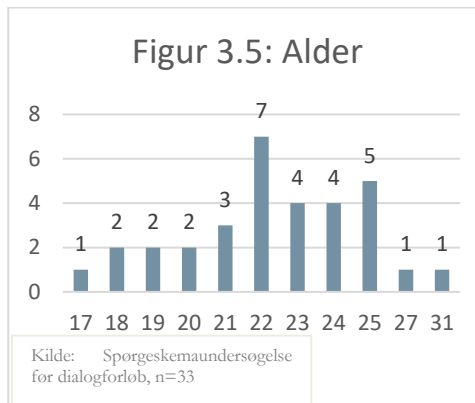
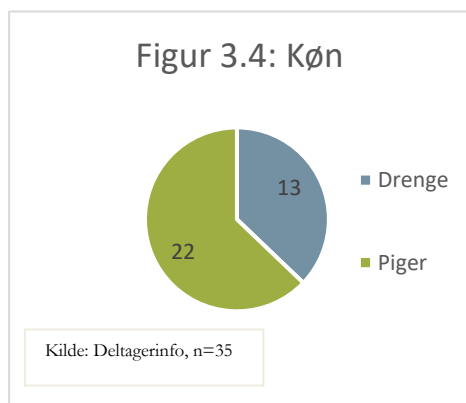
Deltagernes udbytte af uddannelsen analyseres i afsnit 4.

3.3 REKRUTTERING AF DIALOGSKABERE

De unge dialogskabere i kommunerne er ikke tilfældigt udvalgt. I alle fire kommuner har man bevidst rekrutteret nogle unge, som kommunen har fundet egnet til at gå i dialog med målgruppen. Det væsentligste udvælgelseskriterie har været engagement, men kommunerne har også set på andre faktorer i deres udvælgelse. I citatet herunder beskriver en dialogkoordinator, hvordan dennes kommune har udvalgt deres dialogskabere.

Vi har håndplukket de unge. Vi har fundet nogen, der allerede er en stor ressource i kommunen og har talt med dem om, hvilke foreninger, der kunne give mening at gå ud i. Vi har udvalgt dem ud fra, at de skal have tid og lyst. De skal også have en forskellig uddannelsesmæssig og kønsmæssig baggrund. Vi har også vægtet højt, at det skal være nogen, de unge i målgruppen har tillid til. (Dialogkoordinator).

Rekrutteringen har samlet set givet fire dialogskaberkorps med en spredning på både alder, køn og beskæftigelse. De tre figurer herunder viser, at der er flest kvinder, og at halvdelen af de unge studerer på en videregående uddannelse.

Hvad laver du til daglig?	Antal
Studerer på en ungdomsuddannelse	4
Studerer på en videregående uddannelse	16
Arbejder	10
Andet (Skriv hvad)	2
Total	32

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse før dialogforløb, n=33

En af overvejelserne bag den målrettede rekruttering har været, at det i videst mulig grad skulle sikres, at dialogskaberne ikke faldt fra undervejs. Det er i høj grad lykkedes i de fire kommuner at fastholde dialogskaberne. Der er kun faldet enkelte fra undervejs. En dialogkoordinator fortæller i citatet herunder, at det er gået bedre end forventet på det område.

Jeg havde forventet, at der ville falde et halvt korps fra, sådan er det med frivillige, så det havde jeg forudset. (Dialogkoordinator)

Det er evaluators vurdering, at der er rekrutteret et kompetent og motiveret dialogskaberkorps i alle fire kommuner.

3.4 NETVÆRKSÅKTIVITETER

Leverandøren har ud over ovenstående aktiviteter faciliteret en række netværksmøder. Aktiviteterne har haft til formål at understøtte implementeringen af indsatsen i kommunerne samt at skabe vidensdeling på tværs af de fire kommuner. Aktiviteterne fremgår af tabellen herunder:

Aktiviteter	Målgruppe
Opstartsmøde (3 timer) for København og Gladsaxe	Ledere og dialogkoordinatorer
Opstartsmøde (3 timer) for Aalborg og Holbæk	Ledere og dialogkoordinatorer
Netværksaktivitet i marts 2018 for København og Gladsaxe	Dialogskabere og dialogkoordinatorer,
1 fælles koordinatormøde i marts 2018 København, Gladsaxe, Aalborg og Holbæk	Ledere, dialogkoordinator, Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme, leverandører
Netværksaktivitet i august 2018 for København, Gladsaxe, Aalborg og Holbæk	Dialogskabere og dialogkoordinatorer og Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme
Netværksaktivitet i november 2018 for København, Gladsaxe, Aalborg og Holbæk	Dialogskabere og dialogkoordinatorer Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme

4. Dialogskaberne og dialogkoordinatorernes udbytte og arbejde

Følgende kapitel handler om dialogskaberne og dialogkoordinatorernes udbytte af uddannelsen og deres arbejde. Det er det, der beskrives som resultater på kort sigt i forandringsteorien. Det undersøges om dialogkoordinatorerne får arrangeret dialogforløb, og om dialogskaberne gennemfører dialogforløb.

Derudover undersøges det, hvor dialogforløbene er afholdt og dialogskabere og dialogkoordinatorers egen vurdering af og tilfredshed med dialogforløbene.

Datagrundlaget er surveydata fra to surveys blandt dialogskaberne, interview med dialogkoordinatorer, interview med dialogskabere samt registreringer fra dialogkoordinatorerne.

Følgende tabel giver overblik over mål for resultater på kort sigt. Evalueringen skal overordnet set vurdere, om der er sket en tilfredsstillende opkvalificering af dialogskaberne, og om der er afholdt et tilfredsstillende antal dialogforløb.

Tabel 4.1: Resultater op kort sigt

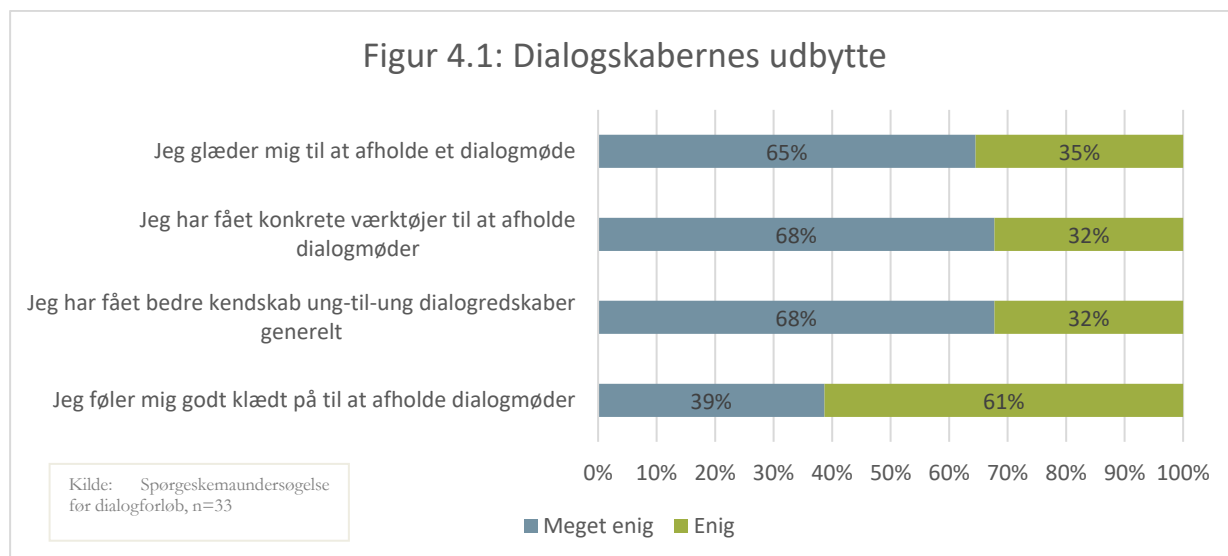
● = Forventet eller bedre ● = mindre end forventet ● = begrænset fremskridt ○ = ingen eller begrænset data

Mål	Resultat	Vurdering
Dialogskaberne er klædt på til at gennemføre dialogforløb	Ved uddannelsesforløbets afslutning svarede samtlige dialogskabere, at de var klædt godt på til at afholde dialogmøder. Interviewdata viser i forlængelse af dette, at dialogskaberne har gennemført dialogforløbene selvstændigt, dog nogle gange med støtte fra dialogkoordinatorer. <i>Kilde: Survey til dialogskabere efter uddannelse, interview med dialogkoordinatorer, interview med dialogskabere</i>	●
Dialogkoordinatorerne arrangerer dialogforløb Dialogskaberne gennemfører dialogforløb på skoler, ungdomsuddannelser, klubber og foreninger	Der er afholdt minimum 10 dialogforløb i hver af de fire kommuner. Møderne er afholdt på folkeskoler, i foreninger, på specialskoler og i ungdomsklubber. <i>Kilde: Dialogkoordinatorernes indsendte data, før- og eftermålinger, interview med dialogkoordinatorer</i>	●

4.1 DIALOGSKABERNE ER KLÆDT PÅ TIL AT GENNEMFØRE DIALOGFORLØB

Ved uddannelsesforløbets afslutning svarede dialogskaberne på en række spørgsmål om deres udbytte af uddannelsen. Som figur 4.1 herunder viser, følte dialogskaberne sig godt klædt på og havde samtidig

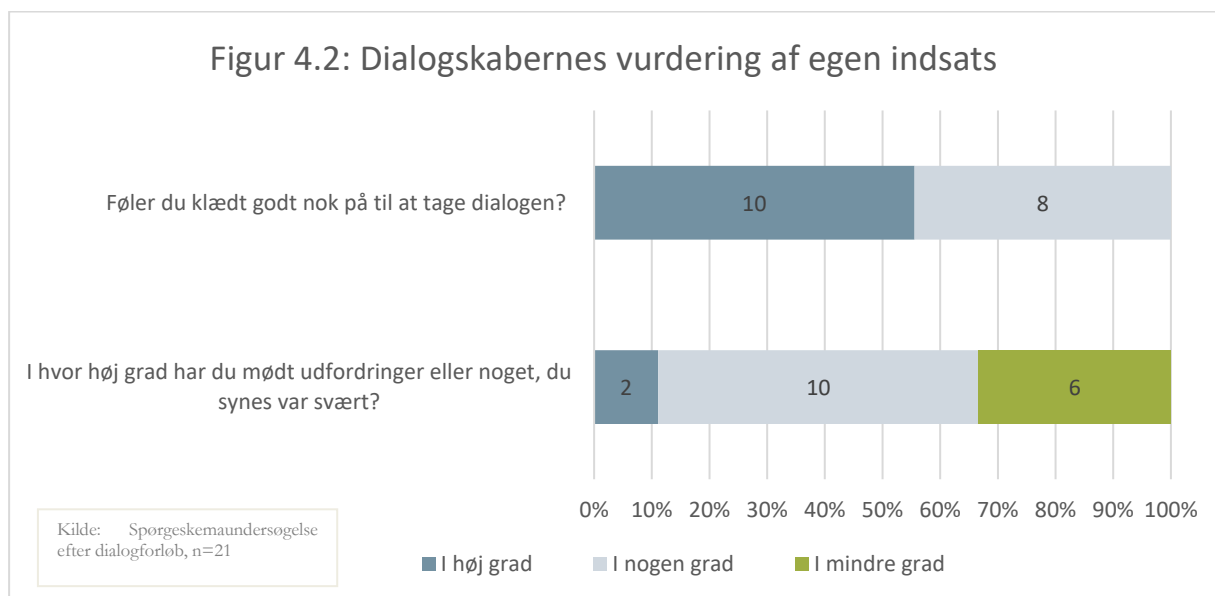
fået en række konkrete redskaber til at afholde dialogmøder. Dialogskaberne svarer gennemgående, at de er enige eller meget enige i at være godt klædt på til dialogforløbene og føler sig kompetente og motiverede.

Uddannelsen bestod af fire dages undervisning og to dages træning og afprøvning på en gruppe unge. Såvel leverandøren som dialogkoordinatorerne fremhæver afprøvningen som et særligt stærkt element i dialogskabernes uddannelse.

I den spørgeskemaundersøgelse, der er gennemført efter dialogskaberne har været ude og gennemføre dialogforløb, føler størstedelen af dem sig fortsat godt klædt på. Som figuren herunder viser, svarer 10 af de 18 dialogskabere, der har besvaret skemaet, at de i høj grad føler sig godt klædt på, og de resterende har svaret i nogen grad. Det er et meget positivt resultat, at alle i nogen eller høj grad føler sig godt klædt på. Figuren herunder viser samtidig, at størstedelen af dialogskaberne er stødt på udfordringer.

Figur 4.2: Dialogskabernes vurdering af egen indsats

I det kvalitative materiale fremgår det, at de udfordringer, dialogskaberne har mødt, oftest handler om at få tilpasset formatet til målgruppen. Nogle steder har det været svært at komme igennem til målgruppen og andre steder har emnerne været svære at have en dialog om. Det er dog vigtigt at understrege, at udfordringerne er blevet håndteret, når dialogskaberne har mødt dem. En dialogkoordinator sætter ord på dialogskabernes kompetencer:

Ja, de er godt klædt på. Vi planlægger forløbene sammen. De bruger tid på det og er skarpe. Værktøjskassen og dialogmanualen hjælper dem rigtig meget. De bruger flere lege, end de bruger tale. Legene virker bedre, de når bedre frem med leg end tale. Det er meget icebreakers og ikke så meget tale om begreberne. (Dialogkoordinator)

Direkte adspurgt forklarer en dialogskaber, at hun umiddelbart har haft de rette kompetencer, men at det også kan tage lidt tid at finde sig helt til rette i rollen som dialogskaber:

Interviewer: *Føler du klædt godt nok på til at tage dialogen?*

Dialogskaber: *Ja fuldkommen. Vi havde fået en masse materiale osv. Men vi satte os også sammen hver dag inden mødet og planlagde det hele.*

Interviewer: *Har du hele tiden følt dig godt klædt på?*

Dialogskaber: *Ja. Jeg var selvfølgelig lidt nervøs, og det var mærkeligt, hvordan er klassen, og hvordan starter man op. Men det gik fint.*

Som det fremgår af det ovenstående interview, bliver materialerne anvendt i dialogskabernes planlægning, men det er samtidig en pointe, at dialogskaberne ikke slavisk følger en manual. De tilrettelægger dialogforløbet ud fra de rammer, dialogmanualen udstikker.

Det er evaluators vurdering på baggrund af det indsamlede data, at uddannelsen og de udviklede materialer giver dialogskaberne rigtigt gode forudsætninger for deres arbejde som dialogskabere.

4.2 DIALOGSKABERNE GENNEMFØRER DIALOGFORLØB PÅ SKOLER, UNGDOMSUDDANNELSER, KLUBBER OG FORENINGER

I alle fire kommuner er der som minimum gennemført det antal dialogforløb, der på forhånd var forventning om. Dialogkoordinatorerne har stået for arbejdet med at få arrangeret dialogforløb på skoler, i ungdomsklubber og i foreninger.

I Københavns Kommune tog det lidt tid at få hul igennem til skoler og institutioner. Det kan skyldes, at kommunen har uddelegeret den praktiske varetagelse af dialogkoordinatorrollen til det private firma Mind Mover. Mind Mover forklarer i et interview, at det er sværere at komme som udefrakommende med et tilbud til de kommunale institutioner fremfor, hvis det var drevet internt i kommunen. Det lykkedes imidlertid ved hjælp af en SSP-konsulent at komme igennem til en række skoler, hvilket har gjort det videre arbejde med at arrangere dialogforløb lettere, eftersom det positive budskab er blevet spredt på tværs af skoler og fagprofessionelle. Projektlederen fra leverandøren forklarer:

Forskellen mellem Mind Mover og de andre dialogkoordinatorer er, at det har taget længere tid at få gang i dialogforløb. Det skyldes simpelthen at det ikke har været forankret i kommunen, så det har været svært at få adgang. De har ikke haft den direkte kontakt. Men nu er den der, og de er kommet godt ud. I Holbæk og Aalborg har det været lettere. (Projektleder, leverandør)

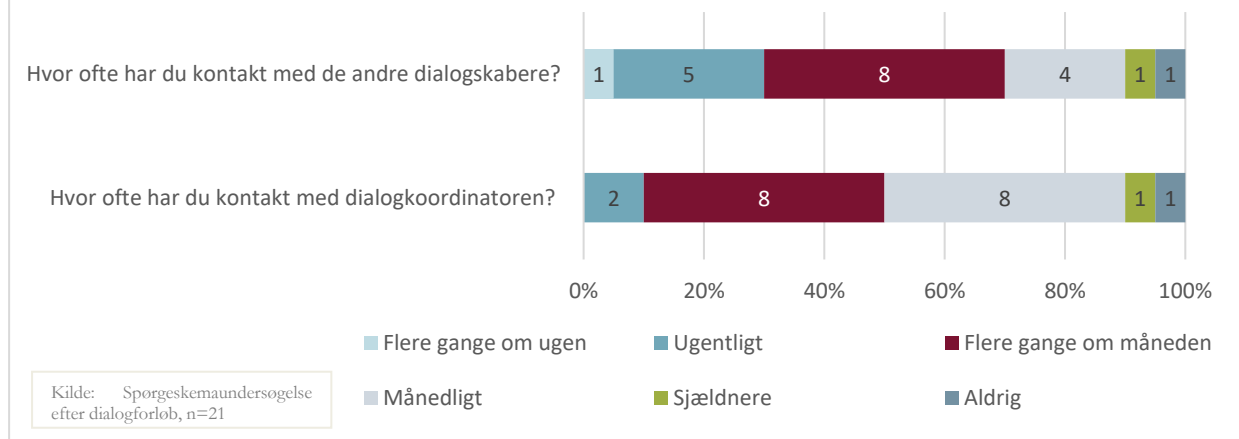
I Holbæk og Aalborg kommuner, hvor kommunerne selv har varetaget dialogkoordinatorrollen, er arbejdet med at etablere dialogforløb gået uden de store udfordringer. I Aalborg har en del af strategien for at udrulle dialogmøderne været at rekruttere unge dialogskabere med kontakt til etniske minoritetsforeninger, som har været vært for dialogmøder.

Evaluator kan samlet konkludere, at der er blevet afholdt dialogmøder ud fra den ramme, der er lagt op til i projektbeskrivelsen og det materiale, der er udviklet af leverandøren.

4.3 DIALOGKOORDINATORERNE UNDERSTØTTER DIALOGSKABERNE

Dialogkoordinatorerne har udover at skulle koordinere dialogforløbene også skulle understøtte dialogskaberne med sparring. Det er de efter eget udsagn lykkedes med, og det bakkes også op af dialogskaberne, der har svaret, at de løbende har kontakt til dialogkoordinatoren.

Figur 4.3: Dialogskabernes kontakt til dialogkoordinatoren og de øvrige dialogskabere

Det er forskelligt, hvad dialogskaberne efterspørger sparring på, men et gennemgående tema er tilpasning til de forskellige målgrupper. En dialogkoordinator forklarer herunder, hvad sparringen med dialogskaberne kan handle om.

Det, jeg kan høre, de efterspørger, det er noget mere konkret i forhold til, at man kan tilpasse dialogen uden for de rammer, der ligger i værktøjskassen. Vi havde et arrangement i torsdags, med en gruppe unge, som havde meget offermentalitet. Det ville vi gerne have redskaber til, at køre det uden om de emner, der er i materialerne. Hvis man holder sig til de faste rammer kører det godt, men det er lidt låst ift. de emner, der er i materialerne. Der mangler lidt uddannelse i tilpasning til målgruppen. Dialogkoordinator

Det er evaluators vurdering, at dialogkoordinatorerne i alle fire kommuner har understøttet dialogskaberne i både planlægningen og håndteringen af de enkelte dialogforløb.

4.4 TILPASNING TIL MÅLGRUPPER

Som nævnt ovenfor har dialogforløbene skulle tilpasses forskellige målgrupper. Der er ikke nogen entydige mønstre i, hvilke målgrupper indsatsen passer bedst på. Det skyldes sandsynligvis, at indsatsen er meget afhængig af dels, hvem der er dialogskabere og dels, hvordan gruppedynamikken og abstraktionsniveauet er i målgruppen. I en kommune har konceptet fungeret bedst på elever i udskoling, mens der i en anden kommune er rigtig gode erfaringer med en modtageklasse.

Målgruppen har været svær. Vi har ofte været i 7 klasse. Og jeg havde regnet med ældre elever. De har svært ved at koncentrere sig og i det hele taget at reflektere over vores emner. Nogle af emnerne er måske ikke helt deres målgruppe. Det har været rigtig svært. Målgruppen er fra 13-19. Men der er stor forskel. Fx det her spørgsmål om, hvem der skal tage sig af deres forældre, når de bliver ældre. Det kan de slet ikke rigtig forstå. (Dialogskaber)

Modtageklassen har reageret allerbedst. Men det var også den sværeste målgruppe. Dialogskaberne blev udfordret på at blive konkrete. Eleverne fik meget ud af det, og det endte med at blive rigtig godt. Dialogskaberne er rigtig gode til at

facilitere og ikke gå aktivt ind i diskussioner. Når der er opstart til konflikten, så får de det parkeret. (Dialogkoordinator)

En af de faktorer, der har betydning for dialogforløbene, er, om det afholdes i skoleregion eller i et mere frivilligt regi på ungdomsskoler eller i foreninger. Dialogforløbene i det frivillige regi giver både nogle fordele og ulemper, hvilket illustreres i de to citater herunder.

Vi er primært ude på skoler og ungdomsklubber. Og på ungdomsklubberne har der været flere udfordringer. Det skal måske være lidt anderledes, hvilke aktiviteter man laver osv. Man skal tænke over, om de unge primært selv har valgt at være der, eller om de skal gennem skolen. (Dialogkoordinator)

Der er meget stor forskel på forløbene. I foreningerne kører dialogen rigtig godt. De har ikke fået sådan et tilbud før, de hungre efter det, og der kører en refleksiv dialog. På skolerne er det lidt mere forkrampet, det er ikke en frivillig ramme, som i foreningerne. I skolerne er der en lille del, der er meget aktive. Der er mere bearbejde i skolerne end i foreningerne. Vi kan se, at vi skal bruge flere øvelser og de sjove ting på skolerne. De skal bryde med skoleformen for at blive attraktive. (Dialogkoordinator)

Hvor dialogkoordinatorerne peger på, at deltagerne helst skal have et vist abstraktionsniveau og derfor en vis alder, er der en enkelt lærer, der mener, at materialet egner sig bedst til en yngre målgruppe. Hun begrundet det med, at nogle af øvelserne ikke passede til udskolingselever.

Aktiviteterne passede bedre til 4. og 5. klasse. Det var nogle af de aktiviteter, hvor de skal bytte pladser. Kaste med bold osv. det var lidt for barnligt (Lærer)

Denne refleksion går dog ikke igen hos de øvrige lærere.

5. Målgruppens udbytte

Følgende kapitel omhandler de resultater, dialogforløbene har skabt i målgruppen. Det er de resultater, der beskrives som resultater på mellemlang sigt i forandringsteorien. Kapitlet undersøger, om følgende tre resultater er indtruffet. Det undersøges desuden, hvad der har understøttet hhv. modvirket resultaterne.

- Der skabes debat i de unges fællesskaber om temaer som diskrimination, intolerance mm.
- Unge, der deltager i dialogforløb, får nye perspektiver på egne valg, handling og værdier
- Unge med polariserende og intolerant adfærd og retorik udfordres

Følgende tabel giver et overblik over mål for resultater på mellemlang sigt.

Tabel 5 – Resultater på mellemlang sigt

● = Forventet eller bedre ● = mindre end forventet ● = begrænset fremskridt ○ = ingen eller begrænset data

Mål	Resultat	Vurdering-
Der skabes debat i de unges fællesskaber om temaer som diskrimination, intolerance mm.	Der er skabt dialog i målgruppen under selve dialogforløbene. Det er uvist om dialogen fortsætter efter dialogforløbene. <i>Kilder: Interview med lærere, elever/ deltagere, dialogskabere og dialogkoordinatorer.</i>	●
Unge der deltager i dialogforløb får nye perspektiver på egne valg, handling og værdier	Evalueringens data peger entydigt på, at deltagerne i dialogforløbene får nye perspektiver på deres holdninger og handlinger. De reflekterer i særlig grad over deres egne fordomme og forforståelser. <i>Kilder: Interview med lærere, elever/ deltagere, dialogskabere og dialogkoordinatorer.</i>	●
Unge med polariserende og intolerant adfærd og retorik udfordres	Dialogskaberne har været med til at bringe intolerant retorik til debat og udfordre intolerante holdninger. Det er dog ifølge dialogkoordinatorerne begrænset, hvor mange unge med polariserende og intolerant adfærd der har været direkte i berøring med dialogforløbene og derfor er det i første omgang svært at vurdere, om dialogforløbene har haft den virkning, at unge med intolerant adfærd er blevet udfordret. <i>Kilder: Interview med lærere, elever/ deltagere, dialogskabere og dialogkoordinatorer. Før- og eftermåling</i>	●

Målgruppens udbytte er undersøgt med flere forskellige metoder. Dels er dialogskaberne inddraget gennem en spørgeskemaundersøgelse. Dels er der gennemført interview med lærere, dialogskabere og dialogkoordinatorer. Endelig er der gennemført før- og eftermålinger på målgruppen.

Før- og eftermålingerne er gennemført ved hjælp af webværktøjet Kahoot. Ved hvert dialogforløb har målgruppen svaret på en række spørgsmål ved hjælp af deres telefon, før og efter dialogforløbet. Målet

med denne metode var at kunne indfange en udvikling i målgruppens viden om, og holdninger til, demokrati og dialog.

Målingerne viser imidlertid ikke nogen progression hos målgruppen. Det kan der være flere grunde til. Der kan være den mulighed, at målgruppen ikke har fået øget deres viden, dette står dog i modsætning til de kvalitative resultater. Derfor er det mere sandsynligt, at de manglende resultater skyldes metoden, der måles med.

En forklaring kan være, at deltagerne er vant til at bruge Kahoot som et quizredskab, hvor det gælder om at svare hurtigt. Det har sandsynligvis haft en negativ betydning for kvaliteten af data. Ifølge dialogkoordinatorerne har de unge gået mere op i at svare hurtigt, end at give et reflekteret svar. Den opfattelse understøttes af data fra Kahoot, hvor vi kan se, at nogle af de unge har brugt mindre end et sekund på at svare på spørgsmålene. Størstedelen af de unge har en svartid, der indikerer, at de har reflekteret over spørgsmålene, men vi formoder altså en vis skævvridning af resultaterne.

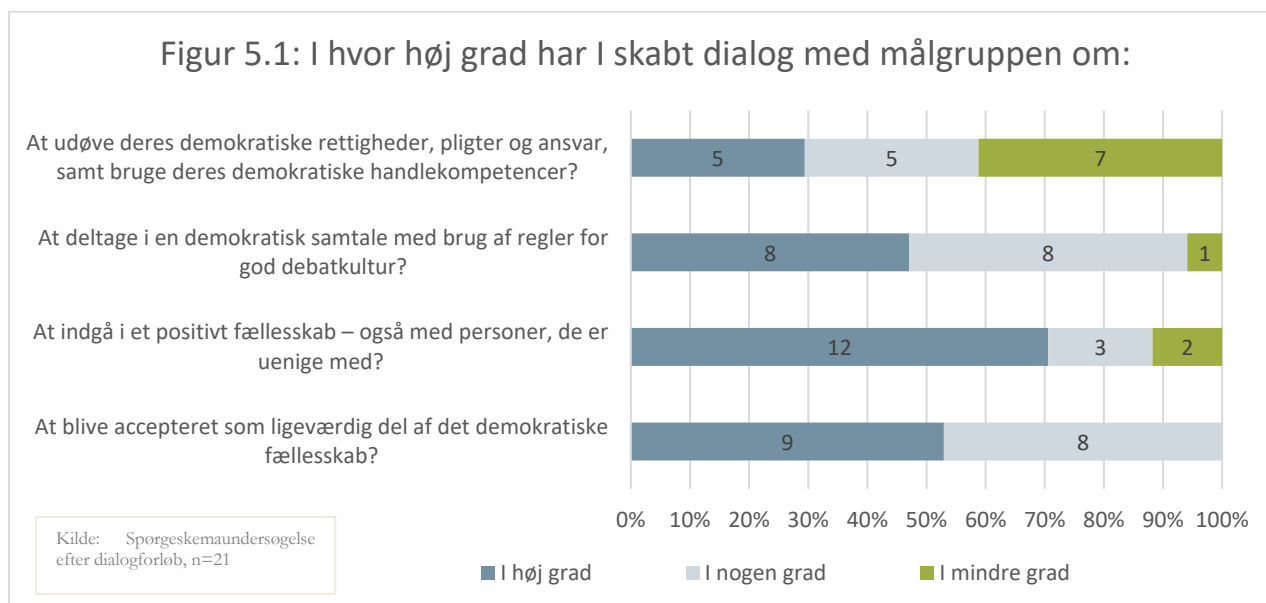
En anden forklaring kan være, at virkningen på målgruppen først viser sig på lidt længere sigt, eftersom dialogforløbene først og fremmest har til formål at skabe dialog og refleksion.

En tredje forklaring kan være, at spørgsmålene som indikatorer ikke har været præcise nok til at kunne måle en eventuel virkning på målgruppen.

På baggrund af ovenstående har evaluator valgt ikke at fortolke på resultaterne af progressionsmålinger, og de følgende afsnit er derfor skrevet ud fra evalueringens øvrige, omfangsrige kildemateriale, bestående af interview med alle nøgleaktører i indsatsen.

5.1 DIALOGFORLØBENE SKABER DEBAT I MÅLGRUPPEN

I spørgeskemaundersøgelsen blandt dialogskaberne har vi spurgt dem, i hvor høj grad det lykkedes at skabe dialog i målgruppen. Som figuren herunder viser, er det lykkedes bedre med nogle emner end andre. Dialogskaberne vurderer, at det i høj grad er lykkedes at skabe dialog om at indgå i et positivt fællesskab. På den anden side har det været sværere at have en dialog om demokratiske rettigheder, hvilket også kan hænge sammen med, at det ikke har været fokus for de yngre dele af målgruppen.

Figur 5.1 ovenfor viser, at dialogskaberne i særlig grad vurderer, at der er skabt dialog om at indgå i et positivt fællesskab og at blive accepteret som ligeværdig del af det demokratiske fællesskab. Det er værd at bemærke, at det er noget af det, selve dialogforløbet har fokus på. Under dialogforløbet skabes et positivt fællesskab og en ligeværdig samtale. Det giver derfor god mening, at dialogskaberne vurderer, at der er skabt dialog med målgruppen om disse emner og i mindre grad om de demokratiske rettigheder, som handler mere om de unges adfærd efter dialogforløbet.

Billedet fra spørgeskemaundersøgelsen blandt dialogskabere understøttes af det kvalitative datamateriale. De lærere, vi har interviewet, mener, at det er lykkedes at skabe en dialog – også om svære emner. Her fremhæves ung-til-ung metoden som et virkningsfuldt greb.

Selve dialogen og de spørgsmål dialogskaberne havde til eleverne fungerede godt. De fortalte om sig selv og deres erfaringer. Det er en god ting. Det er anderledes, end hvis en lærer gør det. (Lærer)

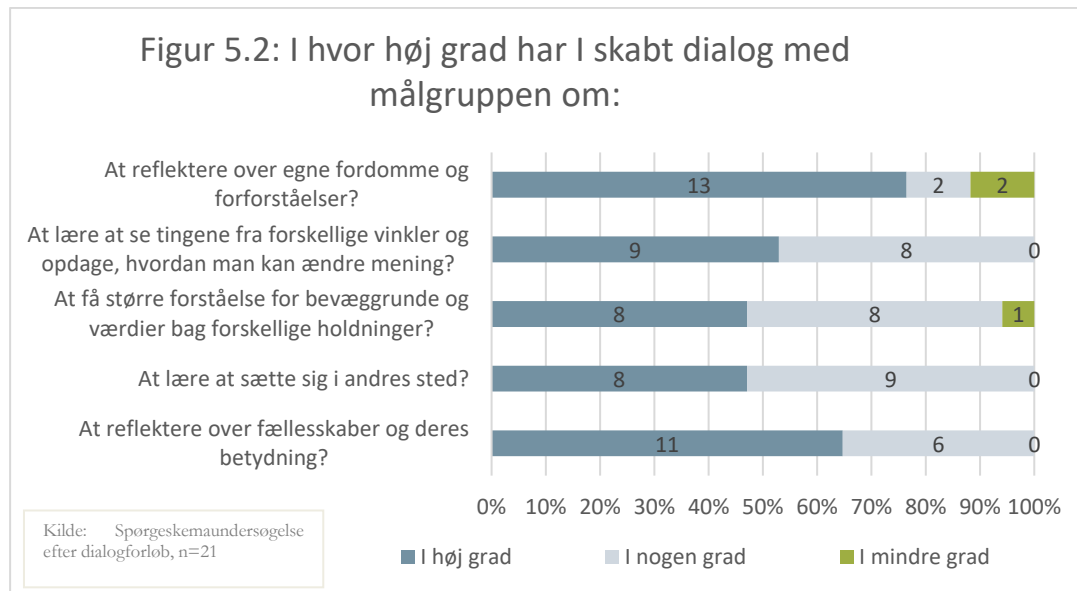
Det her med, at det er nogle yngre, der kommer ud. Ung-til-Ung metoden fungerer rigtig fint. Det giver anderledeshed ift. skolen. Det skaber større åbenhed fra elevernes side. (Lærer)

Det er evaluators samlede vurdering, at det i høj grad er lykkedes at skabe debat i målgruppen under dialogforløbene. Der er ikke grundlag for at vurdere, om dialogen er fortsat efter dialogforløbene eftersom de interviewede lærere, ikke har overblik over, hvorvidt de unge har fortsat dialogen udenfor undervisningen.

5.2 DIALOGFORLØBENE GIVER MÅLGRUPPEN NYE PERSPEKTIVER

Et af målene med indsatsen er at skabe refleksion hos målgruppen og bibringe dem nye perspektiver. Som figur 5.2 herunder viser, er det ifølge dialogskaberne lykkedes ganske godt. Dialogskaberne

svarer, at de i nogen eller høj grad er lykkedes med at skabe dialog om såvel konkrete emner som deltagerens evne til at reflektere og sætte sig i andres sted.

I et interview med en dialogskaber bliver der sat ord på, hvordan det er lykkedes at skabe dialog i målgruppen.

Jeg synes helt sikkert, at det skaber debat om fællesskab. Jeg kunne mærke, at de unge åbnede mere op(...) det gør noget ved dem vi er ude. Jeg tror ikke man kan ændre hele debatten. Men man kan give dem noget tænke over, og måske der er nogle enkelte, som arbejder videre med det. (Dialogskaber)

De lærere, vi har interviewet, ser på samme måde, at dialogforløbene sætter noget i gang hos de unge. Dialogen er med til at give de unge nogle refleksioner over deres egne holdninger og adfærd.

Eleverne bliver tvunget til at reflektere. I en af øvelserne, hvor man skulle stille sig uden for en holdning og bagefter aktivt sætte sig i andres sted, det får de unge til at reflektere. (Lærer)

Det kvalitative materiale viser generelt, at målgruppen har fået nye perspektiver. Som data i figuren også viser, har særligt modulet om fordomme og forforståelse fungeret godt. En af de kommunale dialogkoordinatorer opsummerer, hvad målgruppen får ud af et dialogforløb.

Sidste gang var emnet kønsroller, og der blev skabt en god dialog og gode spørgsmål. Og ift. hvad de havde fået ud af dagen, var det tydeligt, at eleverne tog refleksioner med om emnet ift. kønsroller, rygter osv. De diskuterede, hvordan rygter påvirker, og hvordan man skal passe på med at skabe rygter. Der vil være nogle få, der ikke får noget ud af det, men størstedelen får noget ud af det. Det sætter refleksioner i gang, og de lytter til hinanden. Og nogle gange begynder eleverne at stille spørgsmål til hinanden. Det er den rigtig gode dialog, når de gør det. (Dialogkoordinator)

Mens lærere og dialogkoordinatorer bakker op om, at dialogforløbene har skabt dialog om svære emner, er de mere tvivlende i forhold til, hvor meget refleksion blandt målgruppen dialogforløbene har ført til.

Det er evaluators samlede vurdering, at det er lykkedes at skabe refleksion hos målgruppen.

5.3 BEGRÆNSET I HVOR HØJ GRAD UNGE MED POLARISERENDE OG INTOLERANT ADFÆRD OG RETORIK UDFORDRES

Dialogskaberne er kun i begrænset omfang blevet konfronteret med unge med polariserende og intolerant adfærd og retorik. I de tilfælde, hvor det er sket, har dialogskaberne været gode til at håndtere det.

De var gode til at spørge ind til kritiske holdninger uden at være dømmende. Hvilket starter refleksion. Men de her holdninger var muligvis bare 7. klasses drenge, der vil være seje. (Lærer)

Da dialogskaberne ikke nødvendigvis møder unge med polariserende og intolerant adfærd og retorik, kan man ikke måle direkte på, om det lykkes dem at udfordre unge med polariserende og intolerant adfærd og retorik. I stedet er det relevant at se på, om de får udfordret og italesat selve retorikken og adfærden. Det er der flere gode eksempler på, at de unge får gjort.

Det er evaluators vurdering, at dialogforløbene danner en ramme, der er brugbar til at udfordre unge med intolerant adfærd. Det er ligeledes evaluators vurdering, at dialogskaberne er klædt på til at udfordre unge med intolerant adfærd. Det er dog samtidig evaluators vurdering, at det kun i begrænset omfang har været en situation, der er opstået under selve dialogforløbene.

6. Metode og datagrundlag

I evalueringens analysedesign har vi brugt en mixed methods strategi – også kaldet metode- og kilde-triangulering. Derigennem har vi sikret, at evalueringens genstandsfelter belyses fra flere vinkler af flere forskellige metoder og kilder, som hver især belyser væsentlige aspekter af det undersøgte, og dermed supplerer hinanden i dataindsamlingen. Der er benyttet fire dataindsamlingsmetoder i indværende evaluering blandt flere kilder. Metoderne er en kvantitativ webbaseret før og eftermåling, selvregistrering, kvalitative interview og en mailbaseret spørgeskemaundersøgelse.

1. Før- og eftermåling på slutbrugere
 - a. Gennemført i forbindelse med dialogforløb med værktøjet Kahoot
2. Registreringsskema – afholdte undervisningsaktiviteter og netværksmøder
 - a. Pluss/URK/Epinion har leveret en oversigt over aktiviteter
3. Interview af dialogkoordinatorer i de fire kommuner
4. Survey til dialogskaberne efter endt uddannelse
5. Survey til dialogskaberne efter endt forløb
6. Interview med to dialogskabere i hver af de fire kommuner
7. Registreringsskema – afholdte dialogforløb og kommunikationsaktiviteter
8. Interview med fire lærere/ansvarlig voksen
9. Interview med projektledere for leverandøren (3 stk.) og medarbejdere i centeret (2 stk.), suppleret med deltagelse i styregruppemøder.

6.1 FØR- OG EFTERMÅLING PÅ SLUTBRUGERE

Før- og eftermålingerne blev gennemført ved hjælp af Kahoot. Kahoot er udviklet som et online værktøj til at foretage interaktive quizzes. Værktøjet blev anvendt på forsøgsbasis. Deltagerne svarede på 9 spørgsmål om deres holdninger til demokrati, ligeværd og tolerance.

Rent teknisk har målingen fungeret, og svarprocenten har været acceptabel.

Vi har ikke kunne se en udvikling i deltagernes svar, hvilket har fået os til at undersøge brugen af Kahoot som værktøj. Deltagerne er vant til at bruge Kahoot som et quizredskab, hvor det gælder om at svare hurtigt. Det har sandsynligvis haft en negativ betydning for kvaliteten af data. Ifølge dialogkoordinatorerne har de unge gået mere op i at svare hurtigt, end at give et reflekteret svar. Den opfattelse understøttes af data fra Kahoot, hvor vi kan se, at nogle af de unge har brugt mindre end et sekund på at svare på spørgsmålene. Størstedelen af de unge har en svartid, der indikerer, at de har reflekteret over spørgsmålene, men vi formoder altså en vis skævvridning af resultaterne.

6.2 SURVEYS TIL DIALOGSKABERE

Der er gennemført spørgeskemaundersøgelser blandt alle dialogskabere over to omgange. Det første spørgeskema afdækker dialogskabernes tilfredshed med og udbytte af uddannelsesforløbet. Det andet spørgeskema afdækker dialogskabernes erfaringer med dialogforløbene. Første gang lige efter endt

uddannelse. Anden gang efter endt forløb i efteråret 2018. Spørgeskemaet er webbaseret og udsendt pr. mail.

I den første survey svarede alle dialogskabere med undtagelse af to. Det svarer til en svarprocent på 94%. I den opfølgende survey udsendt i efteråret 2018 lykkedes det at få svar fra 21 dialogskabere fordelt på de fire kommuner og en svarprocent på 60%. Det er acceptabelt, når der tages højde for frafald i blandt dialogskaberne. Fordelingen af svar fremgår af tabellen til højre.

Kommune	Antal	Antal	Svarprocent
København	6	11	55%
Holbæk	2	5	40%
Gladsaxe	5	9	56%
Aalborg	8	10	80%
Total	21	35	60%

6.3 REGISTRERINGER FRA LEVERANDØR OG DIALOGKOORDINATORER

Evaluator har i hele projektperioden haft en løbende dialog med leverandør og dialogkoordinatorer om projektets fremdrift. Leverandøren og dialogkoordinatorerne har som et led i denne dialog fremsendt data på afholdte aktiviteter i projektet.

6.4 KVALITATIVE INTERVIEW

De kvalitative interview med dialogskabere, dialogkoordinatorer, lærere og projektledere er gennemført ud fra semistrukturerede interviewguides. Størstedelen er gennemført over telefon, mens enkelte interview er gennemført som personlige interview.

DANMARK

Oxford Research A/S
Falkoner Allé 20
2000 Frederiksberg
Danmark
Tel: (+45) 3369 1369
office@oxfordresearch.dk

NORGE

Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
Norge
Tel: (+47) 4000 5793
post@oxford.no

SVERIGE

Oxford Research AB
Norrländsgatan 11
103 93 Stockholm
Sverige
Tel: (+46) 08 240 700
office@oxfordresearch.se

FINLAND

Oxford Research Oy
Helsinki:
Fredrikinkatu 61a, 6krs.
00100 Helsinki, Suomi
www.oxfordresearch.fi
office@oxfordresearch.fi

BRUXELLES

Oxford Research
C/o ENSR
5. Rue Archimède
Box 4, 1000 Brussels
www.oxfordresearch.eu
office@oxfordresearch.eu

LATVIJA

Baltijas Konsultācijas, SIA
Vīlandes iela 6-1
LV-1010, Rīga, Latvija
Tel.: (+371) 67338804
info@balticconsulting.com
www.balticconsulting.com